

ศักราชของอำเภอที่เป้าหมายในภาคเหนือตอนบน ต่อการพัฒนาระบบ

นายภาณุพันธ์ ชัยรัตน์

005622

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาควิชาสังคมเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-561-500-5

I16842204

The Potentiality of Target Areas in Upper North of Thailand
for Rural Development

Mr. Panuphun Chairat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban Planning

Graduate School

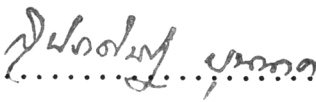
Chulalongkorn University

1982

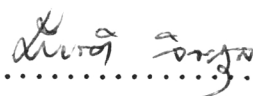
ISBN 974-561-500-5

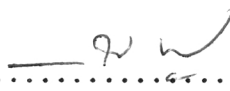
หัวข้อวิทยานิพนธ์   ศักยภาพของอำเภอพื้นที่เป้าหมายในภาคเหนือตอนบน   ต่อการพัฒนาชนบท
โดย   นายภาณุพันธ์ ชัยรัตน์
ภาควิชา   ผังเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยคณบดี คักดีชัย ศิรินทรภาณุ

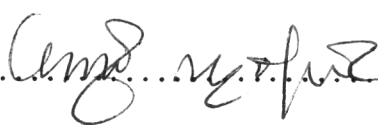
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองคณบดี คณบดี ดร. สุประติษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองคณบดี คณบดี ดร. เกียรติ จิตวง)

.... กรรมการ
(รองคณบดี คณบดี ดร. สรชัย วิศาลบุตร)

.... กรรมการ
(นายไพฑูย์ กาญจนหทัย)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยคณบดี คณบดี คักดีชัย ศิรินทรภาณุ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ศักยภาพของอำเภอพื้นที่เป้าหมายในภาคเหนือตอนบน ต่อการพัฒนาชนบท
ชื่อผู้ศึกษา นายภาณุพันธ์ ชัยรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ
ภาควิชา ผังเมือง
ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

การกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นนโยบายที่สำคัญของการวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความแตกต่างทางสังคมในพื้นที่ชนบทล้าหลัง ซึ่งปัญหานี้นับวันจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น เป็นลำดับจนมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ โดยที่ปัญหาความยากจนในชนบท เป็นปัญหาที่ครอบคลุมปัจจัยหลายด้านตลอดจนเกี่ยวข้องกับโครงสร้างระบบเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ตั้งแต่ระดับประเทศถึงระดับท้องถิ่น การวางแผนพัฒนาชนบทควรประสานกับการวางแผนทุกระดับ คือ แผนระดับชาติ แผนระดับภาค และแผนระดับท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อไม่ให้การพัฒนาชนบทซึ่งเป็นกลยุทธ์สำคัญที่นำมาแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นแผนที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวเหมือนที่ผ่านมา โดยให้แผนระดับภาคเป็นแผนเชื่อม ให้แผนระดับต่าง ๆ มาอยู่ในระบบเดียวกัน เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารและปฏิบัติงาน ตลอดจนการประสานแผนพัฒนาพื้นที่อย่างชัดเจน อันจะส่งผลให้การวางแผนพัฒนาประเทศมีพลังส่งผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่องลงสู่พื้นที่อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกัน

ในการวิจัยเพื่อหาศักยภาพของอำเภอพื้นที่เป้าหมายในภาคเหนือตอนบน ที่มีต่อการพัฒนาชนบทนี้ เป็นการเชื่อมโยงนโยบายการกำหนดพื้นที่เพื่อการพัฒนาชนบท ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 จำนวน 47 อำเภอใน 8 จังหวัด คือ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน เชียงรายและพะเยา ลงสู่พื้นที่เพื่อเป็นแนวทางการวางแผนและจัดทำโครงการพัฒนาชนบทในระยะยาว โดยการวิเคราะห์ที่ควรมาจากตัวแปรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานทางด้านกายภาพ

เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาพื้นที่ชนบทในภาคเหนือตอนบน จำนวน 21 ตัวแปร อันเป็นองค์ประกอบสำหรับภาวะวิเคราะห์สภาพพื้นที่ของอำเภอพื้นที่เป้าหมาย แต่เนื่องจากข้อมูลมีความซับซ้อนและมีจำนวนมากซึ่งยากต่อการกำหนดขอบเขต ดังนั้นในการวิเคราะห์เพื่อวางแผนจึงนำวิธีการทางสถิติที่เรียกว่า วิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis Methods) มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อการวางแผนพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว วิธีการนี้จะให้แบบแผนของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ตามความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องในรูปค่าน้ำหนัก ที่แปลงมาจากค่าคะแนนดิบของปัจจัยนั้น ทั้งจะช่วยลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลลง และลำดับความสำคัญของข้อมูลให้ชัดเจนขึ้นตลอดจนสามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลกับพื้นที่ได้

จากการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญในอำเภอพื้นที่เป้าหมายในภาคเหนือตอนบน คือ ตัวแปรทางด้านกายภาพ ได้แก่ เนื้อที่เพื่อการเกษตรกรรม เนื้อที่เหมาะสมต่อการทำเกษตรกรรม เนื้อที่เพื่อการท่องเที่ยวและเป็นเจ้าของ เนื้อที่เพาะปลูกข้าว ตัวแปรทั้ง 4 ตัวนั้นนอกจากเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรแล้วยัง เป็นปัจจัยที่สำคัญทางเศรษฐกิจอีกด้วย จากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของอำเภอพื้นที่เป้าหมายในภาคเหนือตอนบนซึ่งผูกพันกับสาขาการเกษตร ตัวแปรดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของอำเภอพื้นที่เป้าหมายที่มีต่อการเพิ่มผลผลิตเพื่อก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่นั้น ๆ

เมื่อนำผลการวิจัยวิเคราะห์กับสภาพพื้นที่ของอำเภอเป้าหมายแล้ว ตัวแปรทางด้านกายภาพมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะภูมิศาสตร์และทรัพยากรของพื้นที่ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้พบว่า สภาพทางภูมิศาสตร์มีอิทธิพลก่อให้เกิดผลกระทบต่อการกระจายความเจริญ ตามแนวความคิดที่ว่า ศูนย์กลางความเจริญจะส่งผลการพัฒนาไปสู่พื้นที่ข้างเคียง อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมไปสู่ชนบทห่างไกลอีกด้วย สภาพภูมิศาสตร์ดังกล่าวนี้ยังมีผลทำให้ขนาดถือครองที่ดินทำกินของครัวเรือนมีขนาดเล็กอันส่งผลให้รายได้ของครัวเรือนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

เพื่อให้บรรลุตามนโยบายการพัฒนาชนบทเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในชนบท แนวทางการพัฒนาอำเภอพื้นที่เป้าหมายที่น่าจะเป็นไปได้จะเหมาะสมได้แก่การพัฒนาแต่ละพื้นที่ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งควรจะมีการวางแผนพัฒนาพื้นที่ตามลักษณะที่แตกต่างกันเป็น 3 พื้นที่ คือ

1. พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาทางการเกษตรดีมาก เป็นพื้นที่ที่จะสามารถพัฒนาการผลิตให้สูงขึ้นได้ในระยะการวางแผน 2-5 ปี มีเงื่อนไขด้านระบบชลประทาน สมรรถนะที่ดินอยู่ในระดับที่เหมาะสม แนวทางการพัฒนาในพื้นที่นี้ควรเน้นโครงการที่สนับสนุนการผลิตด้านการเกษตร อำเภอพื้นที่เป้าหมายในกลุ่มนี้ ได้แก่ อำเภอเวียง อำเภอเชียงคำ อำเภอฝาง และอำเภอจุน

2. พื้นที่ที่มีอยู่ทางในการพัฒนาทางการเกษตรในอนาคต เป็นพื้นที่ที่ไม่สามารถขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ภายใน 5 ปี แต่มีแนวโน้มจะเจริญในระยะยาวมีความเหมาะสมด้านที่ตั้งอยู่บนลุ่มน้ำที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก แต่มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม บริเวณพื้นที่ห่างไกลแม่น้ำออกไปมีปัญหาด้านการชลประทานที่จะนำไปเพาะปลูก การดำเนินโครงการพัฒนาเกษตร ในปัจจุบันจึงไม่ควรทำ เนื่องจากขาดปัจจัยพื้นฐาน ควรเริ่มโครงการบางอย่างที่ปูพื้นฐานสำหรับอนาคต เช่น โครงการวิจัย โครงการชลประทาน และโครงการคมนาคม อำเภอพื้นที่เป้าหมายในกลุ่มนี้ ได้แก่ อำเภอเมืองน่าน อำเภอสอง อำเภอจอมทอง อำเภอแจ้ห่ม อำเภอลำ อำเภอแม่ฮาด อำเภอแม่แตง อำเภอต๋อยสะเกิด อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอวังชิ้น อำเภอพร้าว อำเภอเกิน อำเภอเชียงดาว อำเภอสอง อำเภอบัว อำเภอจาว อำเภอแม่สรวย และอำเภอสี

3. พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาทางการเกษตรต่ำ เป็นพื้นที่ค่อนข้างล้าหลัง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาหรือมีความลาดชันมาก สมรรถนะที่ดินเลวโอกาสที่จะพัฒนาการเกษตรมีน้อยมาก การพัฒนาชนบทด้านเกษตรกรรม จะให้ผลตอบแทนต่ำมาก แนวทางการพัฒนาในพื้นที่นี้ควรเน้นด้านอุตสาหกรรมและการบริการสังคม อำเภอพื้นที่เป้าหมายในกลุ่มนี้ ได้แก่ อำเภอวังเหนือ อำเภอปง อำเภอท่าวังมา อำเภอต๋อยเต่า อำเภอพาน้อย อำเภอลำปราง อำเภอเชียงกลาง อำเภอแม่สะเรียง อำเภอเสริมงาม อำเภอแม่ทา อำเภอฮอด อำเภอเชียงม่วน อำเภอแม่พริก อำเภอแม่แจ่ม กิ่งอำเภอแม่เมาะ อำเภออมก๋อย อำเภอสะเมิง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน กิ่งอำเภอบ้านหลวง อำเภอขุนยวม อำเภอทุ่งช้าง อำเภอปาย อำเภอแม่ลาน้อย กิ่งอำเภอทุ่งหัวช้าง และอำเภอแม่ก๊ก

จากการจำแนกอำเภอพื้นที่เป้าหมายเพื่อการพัฒนาชนบทเป็น 3 พื้นที่ดังกล่าว ขั้นตอนต่อไปคือ การวางแผนและจัดเตรียมโครงการพัฒนาชนบทในอำเภอพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งควรจะใช้แนวทางการพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน โดยการนำเอากิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมสาขาต่าง ๆ มาผสมผสานกัน เพื่อก่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตและการกระจายรายได้ในการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ต่อไป

Thesis Title   The Potentiality of Target areas in Upper North of
                         Thailand for Rural Development

Name   Mr. Panuphun Chairat

Thesis Advisor   Assistant Professor Sakchai Kirinpanu

Department   Urban Planning

Academic Year   1982

ABSTRACT

The most important policy in the national socio-economic planning has been the distribution of growth and the diminution of economic and social inequalities, especially the problems of poverty and social gap in the backward regions. The seriousness of these problems has become greater and, thus, affects the country's stability. Apparently, the problems of poverty in these regions are related to the structure of the socio-economic and political systems of both the national and the local levels. Therefore, the rural development Planning should be integrated with all levels of planning: national, regional and local level with the emphasis of regional planning as a link. This will bring about the effective administration and operation of the plans. The integration of planning yields specific development area. This approach will systematically give continual effects to the regions.

9

The attempt to investigate the potentiality of the Target areas in the Upper North toward area development is related with the classification of Target areas according to the Fifth National Economic and Social Development Plan and the regions themselves which include eight provinces; Chiang Mai, Lampang, Lamphun, Phrae, Mae Hong Son, Nan, Chiang Rai and Phayao; The studies are recommended to be a guideline of planning and the formulations of long-term area development projects. According to the 21 variables, their influential factors affect the physical, economic and social bases in the spatial development in the Upper North. Spatial analysis of the Target areas is also scrutinized. The collected data, however, are so complicated and numerous that it is difficult to concentrate the problem scope. In order to conduct an analysis for the purpose of planning, a statistical method, The Factor Analysis Methods, is applied to the spatial development planning. The Factor Analysis Methods express a pattern of the relationship of variables in terms of loading which is transformed from their raw data. The advantage of this method will reduce the complicated data and then its significant variables apparently, together with the expression of its degree upon the identified regions.

From the studies, the most important variables in the Target areas in the Upper North are the physical variables. They are the land tenure for agriculture, land suitability for agriculture, land tenure by farmers and paddy land. These four variables are not only vital to the agricultural development but also variables in economic base. From the fact that the economic structure of the Target areas in the Upper North is strongly attached to agriculture, these indicated variables show the

potentiality of regional growth. They are also connected with different physical features and natural resources of the regions.

The analysis result and the Target areas characters indicate that geographical nature has great negative and positive effects on the distribution of growth. In addition, it hinders the expansion of the communication network to the remote areas and effects the size of land tenure of the small household. The latter is an important factor which varies with the family income. The suitable guideline for the development of Target areas is to promote self government. The spatial development planning can be done in three areas.

1. Immediate agricultural growth potential

In these regions, growth can be stimulated within 2-5 years depending on the conditions of irrigation system and the suitability of land. The development should emphasize on the agricultural production projects. Target areas belong to this category are: Thoeng, Chiang Kham, Fang, Chun.

2. Future agriculture growth potential

In these regions, economic expansion is not possible within 5 years. With the tendency of economic growth in the long run, social overhead capital projects for the future should be utilized, for example, research projects, irrigation projects and communication projects. Target areas in this group include: Muang Nan, Song, Chom Thong, Chae Hom, Sa, Mae' Ai, Mae Taeng, Doi Saket, Wiang Pa Pao, Wang Chin, Phrao, Thoen, Chiang Dao, Long, Pua, Ngao, Mae Suai, Li.

3. Low agricultural growth potential

These regions are backward and have low probability of agricultural development. Economic development will yield low efficiency. The emphasis of region development, then, should be made on secondary sector especially for the household scale. In addition, the government should encourage the social services as the facilities for the development. Target areas in this Group are: Wang Nua, Pong, Tha wang Pha, Doi Tao, Na Noi, Sop Prap, Chiang Klang, Mae Sariang, Serm Ngam, Mae Tha, Hod, Chiang Muan, Mae Phrik, Mae Chaem, Mae Mo, Omkoi, Samoeng Muang Mae Hong Son, Ban Luang, Khun Yuam, Thung Chang, Pai, Mae La Noi, Thung Hua Chang, Mae Charim.

The next stage after the classification of target regions for rural development is the planning and the formulation on development projects in these regions. The approach of integrated rural development, which include livelihood, education, health and self-government, should be implied in order to utilize economic and social activities. These results will generate the development, especially on quality of life and income distribution.

กิติกรรมประกาศ

งานวางแผนเป็นงานสำคัญของสาขาวิชา ความร่วมมือและคำแนะนำของบุคคลหลายสาขาวิชามีส่วนสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จตามอุดมการณ์ที่วางไว้ โดยเฉพาะคำแนะนำจากผู้รู้และผ่านประสบการณ์มากมายจะช่วยให้เกิดความคิดในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของงานได้ถูกต้องยิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้สามารถบรรลุตามอุดมการณ์และแล้วเสร็จภายในเวลาย่นสั้นกว่าที่ด้วยความกรุณาของผู้มีพระคุณหลายท่าน ซึ่งสมควรจะได้กล่าวถึงด้วยความขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ท่านแรกเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาใช้เวลาให้แก่ผู้ทำวิจัยเป็นอย่างมาก โดยให้โอกาสเข้ารับคำปรึกษาได้ทุกเวลา ตลอดจนให้คำแนะนำและติดตามผลงานด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ซึ่งทำให้งานวิจัยสามารถดำเนินตามขั้นตอนและแล้วเสร็จในเวลาที่กำหนดไว้

สำหรับขั้นตอนแรกของการวิจัย คือ การคัดเลือกตัวผู้วิจัย เป็นงานเริ่มต้นที่ยุ่งยาก และจะส่งผลในความสำเร็จของงานวิจัยขั้นสุดท้ายเป็นอย่างมากสามารถผ่านขั้นตอนไปด้วยความมั่นใจด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติ สิวะกุล หัวหน้าภาควิชาผังเมือง พร้อมทั้ง คุณไพฑูริย์ กาญจนฤทธิ์ ผู้ช่วยนวยการกองผังภาค สำนักผังเมือง ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ท่านหลังนี้เป็นผู้บังคับบัญชาที่มีส่วนสนับสนุนผู้วิจัยมีโอกาสได้เข้ามาศึกษาที่ภาควิชาผังเมืองอีกด้วย

ส่วนสำคัญยิ่งของการวิจัย คือ เทคนิคและวิธีการทางสถิติ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร ภาควิชาสถิติ วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการนำวิชาการทางสถิติมาประยุกต์ใช้กับงานวางแผนพัฒนาพื้นที่จนได้ผลเป็นอย่างดี อีกส่วนหนึ่งได้รับคำแนะนำจาก คุณสุธิดา กวางวโรภาส นอกจากด้านสถิติแล้วยังได้ให้ความช่วยเหลือในการใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ เขียนโปรแกรมและให้คำปรึกษาในการแปลผลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่างดียิ่งอีกด้วย

ด้านข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานหลายแห่งบริการข้อมูลเป็นอย่างดี คือ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานจังหวัดลำพูน แพร์ พะเยา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ม.ร.ว.คิริมา ตันติเวทย์ และเจ้าหน้าที่กองวิชาการ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท คุณวรรณรัตน์ โททอง กองสำเนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน คุณเสรี โลตระกุล หน่วยวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ขอบคุณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้อนุเคราะห์ทุนการวิจัยครั้งนี้ สำนักงานเมืองที่อนุญาตให้การศึกษา ตลอดจนเพื่อนข้าราชการกองผังภาคซึ่งต้องทำงานหนักขึ้นจากการมาศึกษาของผู้วิจัย และขอบคุณในความช่วยเหลือของ คุณสมบัติ เฟิงแสงทอง และ คุณสุเมธิตา จงจิตต์เชื้อ ที่กรุณาช่วยพิมพ์และตรวจทานงานวิจัยจนเสร็จเป็นรูปเล่ม

สุดท้ายด้วยความซาบซึ้งต่อความห่วงใยของ พ่อแม่ และทุกคนในครอบครัว ตลอดจนญาติช่วย-
คำสวดอาราध्य พรมล เล่นะวงศ์ และเพื่อนผังเมืองรุ่นที่ 5 ที่ให้กำลังใจและเอาใจใส่ต่อสุขภาพ
ของผู้วิจัยมาตลอดระยะเวลาการศึกษาอันยาวนาน

"ความดีของงานวิจัยหากจะมีประโยชน์ต่อประเทศชาติ ขอมอบแด่ครูผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้
แก่ข้าพเจ้าทุกท่าน"

ภาณุพันธ์ ชัยรัตน์

9 กรกฎาคม 2525

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ข
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการแผนภาพประกอบ	ณ
รายการแผนที่ประกอบ	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 สัมมุตฐานของการวิจัย	5
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	5
1.6 ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
1.8 ข้อจำกัดในการวิจัย	7
2. ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวความคิดการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม	8
2.2 การวางแผนระดับต่าง ๆ	9
2.3 การพัฒนาภาค	10
2.4 นโยบายการพัฒนาภาค	11

สารบัญ

	หน้า
	12
2.5 ทฤษฎีการพัฒนาภาค.....	12
2.6 ทฤษฎีฐานการส่งออกและความเจริญเติบโตของภูมิภาค.....	14
2.7 ขั้นตอนของวิวัฒนาการว่าด้วยการพัฒนาของระบบเศรษฐกิจภูมิภาค	15
2.8 แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท.....	16
2.9 แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทในประเทศไทย.....	23
2.10 พื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบท.....	25
2.11 การศึกษาเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ภาคเหนือตอนบน.....	31
3. สภาพทั่วไปของภาคเหนือตอนบน.....	43
3.1 ลักษณะทางกายภาพ.....	43
3.2 ประชากร.....	68
3.3 เศรษฐกิจ.....	74
3.4 การบริการสังคม.....	77
4. วิธีการและผลการวิเคราะห์.....	84
4.1 การคัดเลือกตัวชี้วัด.....	85
4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร.....	97
4.3 การวิเคราะห์ตัวประกอบ.....	98
4.4 การวิเคราะห์เพื่อหาความสำคัญของตัวแปร.....	99
4.5 การลำดับความสำคัญของอำเภอพื้นที่เป้าหมาย.....	100
4.6 การจำแนกกลุ่มอำเภอพื้นที่เป้าหมายตามความสำคัญ.....	104
4.7 การจำแนกกลุ่มอำเภอพื้นที่เป้าหมายตามลักษณะพื้นที่เด่นและพื้นที่ ด้อย.....	112

สารบัญ

	หน้า
5. สรุปลงและ เสนอแนะ.....	120
5.1 วิธีการทางสถิติและรูปแบบที่ใช้ในการวิจัย.....	120
5.2 ผลการวิจัย.....	121
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	123
5.4 ปัญหาที่พบจากการวิจัย.....	124
5.5 ข้อเสนอนแนะ.....	125
บรรณานุกรม.....	130
ภาคผนวก.....	133
ประวัติ.....	182

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. แสดงเนื้อที่โดยประมาณของกลุ่มไม้ต่าง ๆ ในภาคเหนือตอนบน.....	134
2. แสดง จุลทฤษฎี ปริมาณฝน และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยรายเดือน.....	135
3. แสดงคุณสมบัติของชั้นสมรรถนะที่ดินต่าง ๆ ในภาคเหนือ.....	136
4. แสดงเนื้อที่สมรรถนะที่ดินโดยประมาณเป็นรายจังหวัด.....	138
5. แสดงผลิตภัณฑ์จังหวัด ปี 2521.....	139
6. แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในกลุ่มอำเภอพื้นที่เป้าหมาย 47 อำเภอ.....	140
7. แสดงเปอร์เซ็นต์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มอำเภอพื้นที่เป้าหมาย 47 อำเภอ.....	142
8. แสดงค่าตัวประกอบของกลุ่มอำเภอพื้นที่เป้าหมาย 47 อำเภอ.....	143
9. แสดงค่าคะแนนความสำคัญของอำเภอพื้นที่เป้าหมาย 47 อำเภอ.....	144
10. แสดงการสร้างขอบเขตของกลุ่มอำเภอพื้นที่เป้าหมาย โดยใช้กฎความถี่ สะสม $\sqrt{f(y)}$	147
11. แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในกลุ่มที่ 1.....	148
12. แสดงเปอร์เซ็นต์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1.....	150
13. แสดงค่าตัวประกอบของกลุ่มที่ 1.....	151
14. แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในกลุ่มที่ 2.....	152
15. แสดงเปอร์เซ็นต์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2.....	154
16. แสดงค่าตัวประกอบของกลุ่มที่ 2.....	155
17. แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในกลุ่มที่ 3.....	156

ตารางที่	หน้า
18. แสดงเปอร์เซ็นต์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 3.....	158
19. แสดงค่าตัวประกอบของกลุ่มที่ 3.....	159
20. แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในกลุ่มที่ 4.....	160
21. แสดงเปอร์เซ็นต์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 4.....	162
22. แสดงค่าตัวประกอบของกลุ่มที่ 4.....	163
23. แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในกลุ่มพื้นที่ด้อย.....	164
24. แสดงเปอร์เซ็นต์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มพื้นที่ด้อย.....	166
25. แสดงค่าตัวประกอบของกลุ่มพื้นที่ด้อย.....	167
26. แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในกลุ่มพื้นที่เด่น.....	168
27. แสดงเปอร์เซ็นต์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มพื้นที่เด่น.....	170
28. แสดงค่าตัวประกอบของกลุ่มพื้นที่เด่น.....	171
29. แสดงความหนาแน่นประชากร ขนาดถือครอง เปอร์เซนต์เนื้อที่ ถือครองที่เกษตรกรเป็นเจ้าของ เปอร์เซนต์ครัวเรือนที่มีรายได้ ต่อปีเกินกว่า 10,000 บาท อัตราส่วนบุคลากรทางสาธารณสุขต่อ ประชากร อัตราส่วนครูต่อนักเรียน.....	172
30. แสดงข้อมูลดิบที่ใช้ในการวิจัย 21 ตัวแปร.....	175

รายการแผนภาพประกอบ

แผนภาพ	หน้า
1. แสดงรูปตัดของภาคเหนือตามแนวตะวันตก-ตะวันออก.....	46
2. แสดงการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิและปริมาณน้ำฝนในรอบปี.....	56

รายการแผนที่ประกอบ

แผนที่	หน้า
๑1. แสดงที่ตั้งอำเภอพื้นที่เป้าหมาย.....	28
12. แสดงเขตแหล่งประสานพัฒนาภาคเหนือตอนบน.....	36
3. แสดงประเภทชุมชนในภาคเหนือ.....	38
4. แสดงลักษณะภูมิประเทศ.....	44
5. แสดงลักษณะพื้นผิว.....	47
6. แสดงลุ่มน้ำ.....	50
7. แสดงปริมาณน้ำฝน.....	55
8. แสดงสมรรถนะที่ดิน.....	60
9. แสดงโครงข่ายคมนาคม.....	64
10. แสดงเขตการปกครองระดับอำเภอ.....	66
11. แสดงการตั้งถิ่นฐานและขนาดประชากร.....	69
12. แสดงลำดับความสำคัญของอำเภอพื้นที่เป้าหมาย.....	102
13. แสดงอำเภอพื้นที่เป้าหมายจำแนกตามความสำคัญ.....	107
14. แสดงอำเภอพื้นที่เป้าหมายจำแนกตามลักษณะพื้นที่เด่น-ด้อย.....	113
15. แสดงแนวทางการพัฒนาอำเภอพื้นที่เป้าหมาย.....	127